19. 11. 2012

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

„Nakládání“ s námitkami účastníků územního řízení - poznámka k jedné podivuhodné změně stavebního zákona

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) byl podroben významné novelizaci (zákonem č. 350/2012 Sb.[1], účinným od 1. 1. 2013), která – jak už to tak u rozsáhlejších úprav právních předpisů bývá – přináší do této veřejnoprávně poměrně sledované oblasti regulace nejen pozitiva, ale též zásahy nežádoucí. Do druhé kategorie spadají zpravidla ty, které jsou do novelizované právní úpravy „vpašovány“ až v průběhu legislativního procesu, při projednávání v Poslanecké sněmovně či Senátu. Jak vyplývá z nového znění ustanovení § 92 odst. 1 stavebního zákona – o němž je tato poznámka především – „obětí“ tohoto postupu jsou tentokrát účastníci územního řízení.

Účastníkům územního řízení bylo dosud garantováno právo na to, aby stavební úřad, vydávající územní rozhodnutí, v jeho rámci rozhodl i o jimi uplatněných námitkách. Předmětnou novelou stavebního zákona došlo ke změně v ustanovení § 92 odst. 1 (věta druhá) garantujícímu toto právo (cit. *„V rozhodnutí stavební úřad rozhodne o námitkách účastníků řízení, v odůvodnění vyhodnotí připomínky veřejnosti a stanoví dobu platnosti rozhodnutí…*“), a to tak, že **povinnost stavebního úřadu rozhodnout o námitkách účastníků řízení byla vypuštěna**. Podle uvedeného ustanovení nyní *„(v) rozhodnutí stavební úřad stanoví dobu platnosti rozhodnutí…a v odůvodnění vždy vyhodnotí připomínky veřejnosti*“. Důvody této změny, která nebyla navržena v původním vládním návrhu novely stavebního zákona (viz sněmovní tisk 573/0[2]), a která se do novely dostala až v rámci pozměňovacích návrhů, předložených poslancům v usnesení hospodářského výboru (tisk 573/1[3]), nejsou zveřejněny[4]. Dle názoru autorů tato změna může, a zřejmě bude, mít negativní dopady na kvalitu územního rozhodování, a to stran „nakládání“ s uplatněnými námitkami účastníků územního řízení ze strany stavebního úřadu.

Účastník územního řízení má právo podat (nejpozději při ústním jednání, resp. veřejném ústním jednání, resp. ve stanovené lhůtě – viz § 89 odst. 1 stavebního zákona v novelizovaném znění) námitky, v nichž uvede skutečnosti, které zakládají jeho postavení jako účastníka řízení, a důvody podání námitek (§ 89 odst. 3), a to – nově - **pouze ve stanoveném rozsahu**, jinak se k nim nepřihlíží. Tímto rozsahem se rozumí u účastníků řízení podle § 85 odst. 2 písm. a) a b) stavebního zákona, tj. u vlastníků dotčených nemovitostí či osob s jinými věcnými právy k těmto nemovitostem, rozsah, v jakém je jejich právo přímo dotčeno, a u účastníků řízení podle § 85 odst. 2 písm. c), tj. osob, o kterých tak stanoví zvláštní právní předpis (např. občanských sdružení dle § 70 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny), rozsah, v jakém je projednávaným záměrem dotčen veřejný zájem, jehož ochranou se podle zvláštního právního předpisu zabývají. K tomu lze nicméně podotknout, že i přes uvedené „rozsahové“ omezení nebude moci stavební úřad námitky přesahující tento rozsah zcela ignorovat. Máme za to, že **s námitkami nad vymezený rozsah bude nutné nakládat jako s připomínkami**, když účastníka řízení je nutné zároveň vnímat i jako veřejnost, která je jinak oprávněna k podání připomínek v územním řízení (§ 89 odst. 1). Opačný výklad (tj. vyloučení účastníků řízení ze široké skupiny „veřejnosti“ a následné ignorování jimi uplatněných „nadrozsahových“ námitek, resp. připomínek) by znamenal nepřípustné omezení práv těchto subjektů, které nemohou takto doplatit na své – jinak silnější – postavení „námitkářů“.

Navíc – a dostáváme se zpět k novelizovanému ustanovení § 92 odst. 1 stavebního zákona - ve výsledku, tj. v rámci územního rozhodnutí, mají nyní účastníci územního řízení fakticky stejné postavení jako veřejnost (tzv. připomínkáři), když s jimi uplatněnými námitkami bude nyní stavební úřad, za **subsidiární aplikace ustanovení § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád**, ve znění pozdějších předpisů, nakládat tak, že v odůvodnění územního rozhodnutí uvede informaci o tom, jak se s námitkami účastníků vypořádal. Přestože má tedy stavební úřad (dle ustanovení § 89 odst. 6 stavebního zákona v novelizovaném znění) námitky, u nichž nedošlo k dohodě mezi účastníky řízení, posoudit na základě obecných požadavků na výstavbu, závazných stanovisek, popřípadě rozhodnutí dotčených orgánů nebo technických norem, v územním rozhodnutí postačí **uvedení informace o vypořádání těchto námitek**, což je (z jazykového hlediska) podle našeho názoru prakticky totéž, jako **vyhodnocování připomínek veřejnosti**, k němuž je výslovně zmocněn v ustanovení § 92 odst. 1 novelizovaného stavebního zákona. Nesystémovost kritizované změny je zřejmá též s ohledem na skutečnost, že o uplatněných námitkách občanskoprávní povahy, nejedná-li se o námitky týkající se existence nebo rozsahu vlastnických nebo jiných věcných práv (zde rozhoduje soud), je stavební úřad i nadále povinen rozhodovat (§ 89 odst. 6 stavebního zákona). Zcela nesmyslně se zde tedy zavádí **dvojí režim nakládání s uplatněnými námitkami účastníků řízení**[5].

Závěrem lze uvést, že jakkoli výše komentovaná změna nemá vliv na postavení účastníků územního řízení při využití správních a soudních prostředků přezkumu, když rozhodnutí o uplatněných námitkách ve správním řízení není samostatně přezkoumatelným správním rozhodnutím (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2004, č. j. 5 A 137/2000-37, publ. pod č. 640/2005 Sb. NSS) a tyto přezkumné prostředky je v zásadě možné využít pouze proti výslednému správnímu (územnímu) rozhodnutí, jedná se o změnu nedůvodně zasahující do postavení účastníků územního řízení jakožto „námitkářů“. Postavení těchto subjektů je dle našeho názoru značně oslabeno, když pod pojmem „vypořádání námitek“ stavební úřady jistě nebudou chápat rozhodnutí o každé z uplatněných námitek a uvedení důvodů takového rozhodnutí, jako tomu bylo doposud. Tuto kvalitu rozhodování nadále budou vyžadovat pouze námitky občanskoprávní povahy, u nichž navíc není po novele zcela zřejmé, zda rozhodnutí o nich zahrnovat (a jakým způsobem) do výsledného územního rozhodnutí či nikoli.

Lenka Bahýľová,
doktorandka Právnické fakulty Masarykovy univerzity

Ján Bahýľ,
doktorand Právnické fakulty Masarykovy univerzity

---

[1] Dostupné na www, k dispozici >>> zde.
[2] Dostupné na www, k dispozici >>> zde.
[3] Dostupné na www, k dispozici >>> zde.
[4] Dle informace poslance Františka Sivery, zpravodaje předmětné novely stavebního zákona v hospodářském výboru Poslanecké sněmovny, došlo k této změně za účelem zpřehlednění procesu rozhodování.
[5] Stejným způsobem bude po novele nakládáno i s námitkami účastníků řízení ve stavebním řízení, viz § 115 odst. 1 ve spojení s § 114 odst. 3 stavebního zákona.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Nový zákon o zbraních a střelivu
- Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů
- Nový zákon o zbraních – hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti
- Klientská zóna Jenda – právní účinky činění podání a doručování písemností
- Kdo vlastní mosty a kdo má povinnost je udržovat?
- Změny zápisu zástavního práva do katastru nemovitostí už nejsou tabu. ČÚZK mění dlouholetou praxi
- Nenápadná novela SŘS s velkým potenciálem: urychlí změny ve správním soudnictví výstavbu?
- Jedno užívání, dvě platby: Neudržitelnost souběžného zpoplatnění nájmu a poplatku za užívání veřejného prostranství
- Zákon o přístupnosti
- Nejvyšší soud k zásadě reformationis in peius v insolvenčním řízení
- Spolehlivost osoby v civilním letectví